Bieda a milosrdenstvo v Terezkinom duchovnom živote

V týždni od 8. do 15. októbra 1891, otec Alex Siprou prednášal duchovnú obnovu na Karmele v Lisieux. Duchovné obnovy boli v predošlých rokoch boli vždy dňami utrpení, úzkostí a znepokojení pre sestru Teréziu od dieťaťa Ježiša. Prednášky, ktoré počúvala, rovnako ako aj duchovnú atmosféru, ktorú vdychovala a určité asketické praktiky, ktoré boli používané, sa nezhodovali s predstavou, ktorú mala o Bohu ona. Ba práve naopak. Narúšali intuície a istoty, ktoré riadili jej život viery. Prednášatelia ju vždy rozrušili, namiesto toho, aby ju osvietili a utešili. Vyzdvihovali Božiu spravodlivosť, naproti tomu Terézia kontemplovala najmä Božiu lásku. Keď ona čítala evanjelium, bolo to predovšetkým Božie milosrdenstvo zračiace sa v jej očiach, ktoré rozohrievalo jej srdce. Boh je láska, opakovala sv. Terézia s apoštolom Jánom. Vidím všetky Božie atribúty cez jeho milosrdenstvo. Avšak v jej reholnej komunite sa uctievala predovšetkým Božia spravodlivosť. A preto Terézia často myslievala: "Láska nie je poznaná, láska nie je milovaná, tak ako by mala byť." Predošlé obnovy boli zvlášť bolestivé, pretože keď sa Terézia otvorila prednášateľovi zdôveriac mu svoje intuície, svoje objavy, svoje istoty o Božej láske, najmä však keď odhaľovala svoje túžby milovať Boha až k bláznovstvu, odpovedať na nekonečnú Božiu lásku k nej, počúvala odpoveď": "Dcérka moja, uspokojte sa s tým, aby ste boli dobrou reholníčkou. Nemajte vysoké ašpirácie." A ešte: "Neprichádzajte robiť nám prednášku." Každá duchovná obnova bola pre ňu studenou sprchou. "Nemajte príliš vysoké ašpirácie", zatiaľ čo Terézia aby sa mohla páčiť Ježišovi, ašpirovala stať sa nič menej, ako veľkou svätou. Už vo veku deväť rokov pociťovala, že sa narodila pre slávu. Hľadajúc prostriedok ako ju dosiahnuť, Pán jej dal pochopiť, že jej sláva nebude viditeľná v očiach ľudí, ale bude pozostávať v tom, že sa stane veľkou svätou. Vo svojom denníku podčiarkla slovo svätá.

"Táto túžba sa bude môcť zdať odvážna, ak sa zváži aká som bola slabá a nedokonalá a ako som ešte po siedmych rokoch strávených v kláštore. Jednako však ešte cítim tú istú horúcu dôveru stať sa veľkou svätou, pretože sa nespolieham na vlastné zásluhy, nemajúc žiadne, ale dúfam v Toho, ktorý je čnosť a svätosť sama. Iba On uspokojac sa s mojimi úbohými snahami ma pozdvihne až k sebe a pokryjúc ma svojimi j vlastnými zásluhami ma urobí svätou."

V čase našej mladej karmelitánky, všeobecné povolanie ku svätosti nebolo chápané tak, ako dnes. To vysvetľuje myšlienky a rady niektorých vtedajších kazateľov. Svätí sa javili ako hrdinovia a hrdinovia sú skôr zriedkaví. Existovali síce mnohí askéti, ale len málo bolo mystikov. Túžba stať sa svätou sa mohla javiť ako veľký nedostatok pokory. Dnes môžeme zmerať míľový krok, ktorý urobila kresťanská spiritualita od Druhého vatikánskeho koncilu do teraz. A to aj zásluhou Terézie a jej malej doktríny. Všetci kresťania sú vyzvaní tiahnuť k svätosti. Pretože všetci disponujú potrebnými prostriedkami: milosťou, teologálnymi čnosťami a darmi Ducha Svätého. Teréziina spiritualita skutočne prispela "k demokratizácii svätosti." Preto, aby sme pochopili jej spiritualitu, musíme pochopiť spiritualitu jej doby. Vo Francúzsku koncom 19. storočia vládol jansenizmus. Vyznávala sa odčiňujúca duchovnosť, ktorá uctievala Boha - Sudcu. Boha, ktorý súdi, prisudzuje a odníma, registruje a odmeňuje zásluhy. Bola to veľká ustarostenosť získať mnohé zásluhy, odčiniť urážky Boha, umŕtvovať telo, aby sa vyslobodil duch. V istých reholných rádoch, ten kto nenosil kajúci pás, bol považovaný za málo horlivého. Na karmele v Lisieux sa pestovala žihľava, aby ju

mníšky mohli používať pre disciplínu. S obľubou sa hovorilo o spolusestrách, ktoré sa ponúkli za obete Božej spravodlivosti. Jedna zomrela na Karmele niekoľko rokov predtým, po ťažkých utrpeniach. Sestra Terézia sa necítila byť povolanou ponúknuť sa Spravodlivosti. Cítila sa však povolanou obetovať sa Milosrdnej Láske. Ona neváhala navrhnúť to aj novickám. S týmto postojom išla proti prúdu. Inými slovami, vládlo všeobecné presvedčenie, že treba niečo Bohu obetovať niečo dať aby potom a· Boh mohol obdarovať nás. Iniciatíva človeka predchádzala Božej činnosti. V určitom zmysle, ľudská činnosť podmieňovala Božiu činnosť. Zvláštna askéza, často až násilná, bola skoro nevyhnutnou podmienkou svätosti. Prevládal život askézy, zatiaľ čo mystický život bol zaznávaný. Mystici, tí ktorí žijú pravidelne v božej blízkosti, pozorní na pohnútky Ducha Svätého, aby ho nasledovali, a nie preto aby ho predchádzali, pretože je to On, ktorý programuje a realizuje svätosť svojich priateľov, boli v tých časoch zriedkaví dokonca aj na Karmele. Obávalo sa osvietenstva. Mystik sv. Ján z kríža bol známy skoro výnimočne zo svojich asketických diel. Terézia, ktorá sa naučila práve od Sv. Jána z kríža dôležitosti lásky a cesty lásky, neomietala askézu, umŕtvovania, obete. Práve naopak! Uskutočňovala ich ticho a diskrétne vo všednosti dní. Dokonca až tak diskrétne, že skoro nikto si to nevšímal. Keď sv. Terezka zomrela, jedna sestrička povedala: "Čo teraz povie o sestre Terézii Matka predstavená, veď nič neurobila."

Terézia objavovala Božiu vôľu v ťažkostiach a v protivenstvách každodenného života, v námahách a povinnostiach stavu, v nevyhnutných nárazoch komunity, v chorobe, v bolesti So svojím pohľadom viery, všetko považovala a prijímala ako lásku, aby sa mohla páčiť svojmu Ježišovi. Ona si nevyberala asketické spôsoby, ktoré praktizovala! Prijímala s vierou a s láskou tie, ktoré jej Božia prozreteľnosť posielala do cesty. Videla v nich akoby Pánove návštevy, ako sama hovorievala "božské povinnosti". Snažila sa skôr ponúknuť lásku, ako si uložiť nejaké utrpenia. Na tomto poli je Terézia pre nás výnimočnou duchovnou učiteľkou a vodkyňou. Učí nás, spiritualite, ktorú by som nazvala "spiritualita udalostí". Je to duchovnosť obyčajných okolností života, akéhokoľvek života, duchovnosť stavu, akéhokoľvek stavu: rehoľného, kňazského či laického. Presne tak, ako nás učí Druhý Vatikánsky Koncil. Namiesto výberu nejakého zvláštneho a násilného druhu askézy, ako sa to zvyklo robiť v jej čase, Terézia prijímala kríže všedného života, ktoré boli pre ňu početné. Život Terézie bol skutočne heroický. Vždy pozorná rozoznať a nasledovať vnuknutia Ducha Svätého, zatiaľ čo iní s dobrým úmyslom, nasledovali radšej zvyky, tradície a duchovné cesty nie vždy v dokonalej línii s Evanjeliom. Takto sa podstupovalo riziko konať len podľa vlastnej vôle. "Vidíš Pane, čo všetko pre Teba robím? Napĺňam túto disciplínu, zriekam sa toho a toho "

V tom roku 1891 prednášateľ duchovnej obnovy pochopil stav duše sestry Terézie. Pravdepodobne aj on bol naladený na rovnakú vlnovú dĺžku. "Niektoré pravdy je treba zakúsiť, aby sme ich mohli pochopiť", hovorieval sv. Ján z Kríža. Tento kňaz hneď a s určitosťou povzbudil mladú karmelitánku, ktorá o niečo neskôr povie: „Vrhol ma s plnými plachtami do poryvov dôvery a lásky, ktoré ma priťahovali s toľkou silou, ale do ktorých som sa sama neodvažovala vrhnúť. Pán si poslúžil týmto kazateľom, ktorý bol v komunite ocenený iba odo mňa." Terézia sa cítila pochopená a uistená, povzbudená pokračovať s dôverou na ceste lásky. Bolo to pre ňu skutočným duchovným vyslobodením, zdrojom nehasnúcej radosti. Mohla sa teda pokojne odovzdať milosrdnej Božej láske, dôverovať v

jej bezplatnosť. Mohla, ba musela odpovedať a zodpovedať Božej potrebe dávať zadarmo svoju lásku.

K tejto milosti duchovného vyslobodenia, Božia prozreteľnosť pridala aj ďalšiu. Matka predstavená požiadala sestru Teréziu, aby pomáhala Novicmajsterke vo formačnej práci. Táto misia, zverená Terézii bola skutočne prozreteľnostná, pretože dávala príležitosť učiť svojej malej ceste duchovného detstva. Ak by Terézia nebola bývala poverená touto úlohou vyučovania a formácie, je pravdepodobné, že by sme dnes nemali milosť a radosť byť tu zhromaždení a poznávať jej úžasnú cestu k svätosti.

A skutočne sa novickám a najmä jej sestre Celine dostávalo čerstvých a šťavnatých plodov jej kontemplácie Boha. Odovzdávala svoje objavy, svoje istoty, svoje skúsenosti. Naša "vicenovicmajsterka" vysvetľovala, ako sa Božia láska dáva mimo všetkých zásluh a práv. Milosrdenstvo je nezištnou láskou ponúknutou všetkým. Je tak veľkou láskou, že sám ľudský rozum nestačí na jej pochopenie, pretože sa jedná o nekonečnú lásku Boha. Len sám Boh ju pozná a môže darovať, pretože len On ju vlastní.

Sestra Tereza sa opierala o Evanjelium pri dokazovaní ortodoxie svojej malej cesty. Rada citovala podobenstvo o robotníkoch povolaných pracovať vo vinici, na ktorom vysvetľovala najvlastnejšiu povahu milosrdenstva. Robotníci, ktorí pracovali celý deň, dostali dohodnutú plácu. Tí povolaní naposledy však dostali tú istú odmenu. Prví reptali proti majiteľovi vinice hovoriac: "Títo poslední pracovali iba jednu jedinú hodinu a ty si s nimi zaobchodil rovnako ako s nami, ktorý sme znášali ťarchu celý deň." "Priateľ môj, neoklamal som ťa", odpovedal pán. "Dostal si to, na čom sme sa dohodli. Nemôžem hádam nakladať so svojím majetkom tak, ako uznám sám? Alebo pozeráš so zlými očami preto, lebo som dobrý?"

Toto podobenstvo dobre ilustruje Božie milosrdenstvo, pretože ukazuje, akým spôsobom vie byť Boh spravodlivý. Áno. Ale vie aj dávať zadarmo, čo znamená s milosrdenstvom. Tridentský koncil prehlásil že Boh rozdáva svoje dobrá dvomi spôsobmi:

spravodlivosťou - odmeňuje zásluhy milosťami, ktoré sa zaviazal dať ako odmenu za našu vernosť

milosrdenstvom- Boh dáva mimo akýchkoľvek zásluh. Dáva štedro v dokonalej zhode so svojou božou prirodzenosťou.

Boh je nekonečná láska. Cíti potrebu rozširovať sa, rozdávať naširoko a zdarma. Boh je šťastný, keď dáva, keď dáva veľa. V dobe sv. Terézie z Lisieux sa uctievala Božia spravodlivosť, zatiaľ čo ona kontemplovala predovšetkým Božiu lásku. Je pravdou, že spravodlivosť rovnako ako milosrdenstvo je jedným Božích atribútov. Ale milosrdenstvo prekonáva spravodlivosť, pretože lepšie odráža Božiu prirodzenosť. Boh je láska a tak ako každá autentická láska potrebuje zdieľať dávať sa. Terézia pochopila, ako Boh túži dať sa, ako sa Boh raduje pri dávaní. Hľa, toto je objav malej Terezky. Tento spôsob Božieho sebadarovania bol málo osvetľovaný teologickou náukou a kázaním. Dám vám jeden príklad. Keď som sa pripravovala na túto konferenciu, išla som konzultovať niektoré slovníky špirituality na slovo *milosrdenstvo* dúfajúc, že nájdem zaujímavé komentáre. A predsa, slovo *milosrdenstvo* som nenašla. Boli tam skutky milosrdenstva, čo sú dobré skutky urobené človekom. Chýbalo tam však slovo milosrdenstvo s veľkým M, čo je akcia najviac božia. V pláne spásy, všetky veci nachádzajú zmysel a dôvod v Milosrdenstve, ktoré

stojí na čele usporiadania kresťanského sveta a budovania mystického tela Kristovho. Objav tejto pravdy viery, zdá sa, je najvyššou a najdôležitejšou milosťou, ktorú sv. Terezka prijala skrze kontempláciu.

Veľkosť Terézie z Lisieux je v tom, že objavila Milosrdenstvo. Skutočne strhujúci objav, schopný orientovať celý život a premeniť ho. Sv. Tomáš Akvinský učí, že pri koreni každého stvorenia je akt Božieho milosrdenstva. Teréziin pohľad bol do takej miery jednoduchý, že sa jej podarilo vidieť všetko vo svetle milosrdenstva. Ona sa nám zdá byť vybraná Bohom, aby pripomenula ľuďom, že Boh je láska, že Boh má horúcu túžbu vyliať svoju lásku na všetky stvorenia, že On má v určitom zmysle potrebu milovať, potrebuje naše prázdne ruky, aby ich mohol naplniť. Sv. Terezka neobjavila nové pravdy, ona nám len pripomína známe pravdy viery. Robí to s novým slovníkom, jednoduchým a jasným, živým a presvedčivým. Pripomína nám to spiritualitu sv. Pavla, používajúc obrazy, prirovnania a príklady, ktoré nesú pečať jej vlastnej skúsenosti. Preto dokáže osvietiť mysle a oduševniť srdcia. Príklady vždy priťahujú. Odovzdáva svoje objavy, svoje intuície, svoje presvedčenia a istoty ilustrujúc ich účinnými obrazmi, ako napríklad výťah, ktorý priváža k Bohu alebo príbeh o vtáčikovi, ktoré nám tak dobre tlmočia Teréziinu kontempláciu. Vlastní snáď Terezka nejaké tajomstvo, ako ísť k Bohu novými cestami? Ako sa dá vysvetliť úspech jej malej cesty, ktorá je taká hlboká a taká náročná?

Aby sme pochopili do hĺbky duchovnú náuku karmelitánky z Lisieux, chce to nadprirodzené svetlo a silu. Vskutku, čisto prirodzené sily nestačia na to, aby sme ju pochopili a už vôbec nie na to, aby sme ju dokázali žiť! Prirodzené svetlo ľudského inteligencie nestačí. Vyžaduje si to vyššiu inteligenciu viery, ktorá je ovocím Ducha Svätého. Poviem vám s jednoduchosťou, že nebolo pre mňa vôbec ľahké pochopiť cestu duchovného detstva, cestu dôvery a odovzdania. Ako je možné túžiť po výšinách, hovorila som si, a zároveň „pestovať" moju úbohosť? Milovať službu svojej vlastnej slabosti, radovať sa z mojej nehodnosti a z mojej neschopnosti vystúpiť na prvý stupienok svätosti? Nezdá sa aj Vám, drahí priatelia, že sa nachádzame pred jedným paradoxom? Ako možno ašpirovať na dosiahnutie kresťanskej dokonalosti, a zároveň sa radovať ako Terézia z vlastnej nedokonalosti a slabosti? Ako prakticky zosúladiť tieto protirečenia?

Ak som dnes prišla hovoriť Vám o tejto náuke, o týchto protirečeniach, je to zásluhou toho, že môj manžel a ja sme mali tú milosť spoznať jedného z najväčších žiakov našej svätej v tomto storočí. Tento reholník študoval viac ako 40 rokov život a učenie sv. Terézie z Lisieux. Hovorieval, že hĺbka jej života a jej náuky mu spôsobovali závrate. Očarený touto skúsenosťou Boha dal sa do jej nasledovania. Svoje kroky vložil do Teréziiných krokov, svoje srdce položil do blízkosti Teréziinho srdca a tak sa stal jej verným žiakom. Takto spoznal učenie sv. Terezky nielen teoreticky, ale ho nadobudol aj vlastnou skúsenosťou. Preto ho vedel vyložiť jednoducho a jasne, s obrazmi a prirovnaniami, ale najmä presvedčením, ktoré priťahovalo. Vedel osvietiť mysle a zapáliť srdcia. Hovorieval nám o svojej malej priateľke ako keď zaľúbený hovorí o svojej milej. Aby nám vysvetlil, čo to je svätosť a tiež to, že je to Boh, ktorý tvorí svätých, používal veľmi výstižné porovnanie medzi hrdinom a svätcom.

Hrdina vie robiť veľké veci. Niekedy robí doslova nadľudské skutky. A darí sa mu to vďaka svojím ľudským schopnostiam, vďaka svojej rozhodnej vôli, svojej geniálnej inteligencii, vďaka svojím nevšedným fyzickým a morálnym silám, svojej rozhodnosti a

vytrvalosti. Hrdina je akýsi druh nadčloveka, ktorý sa chváli svojimi činmi, ktoré ľudia obdivujú.
Naopak svätec nerobí nevyhnutne neobyčajné a veľké veci. Páter Maria-Eugenio používal príklad sv. Terezky, ktorej svätosť bola skrytá pre väčšinu spolusestier. Svätý sa nespolieha na svoje vlastné sily a schopnosti. Spolieha sa jedine na Božiu mec. Svätec pozná veľmi dobre svoju duchovnú biedu. Vidí svoju vrodenú slabosť a vie, že z vlastných síl nie je schopný urobiť čo len jeden krok na ceste svätosti. A preto sa opiera vždy a vo všetkom o Toho, ktorý je Svätý svätých. Všetko očakáva od Boha. „Čo by som robila, čím by som sa stala ak by som sa opierala o moje vlastné sily", hovorievala naša svätá. "vidím, že bez Neho by som mohla padnúť veľmi hlboko, ako Mária Magdaléna. Ježišu, Ty budeš mojou svätosťou!“

Páter Maria-Eugenio rád citoval sv. Pavla: "Len milosťou Božou som tým, čím som." "Milosť, ktorú som dostal, nebola márna." "Stačí ti moja milosť," povedal mu Pán, "pretože moja moc víťazí v slabosti. Uprednostňujem preto chváliť sa mojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova moc. Preto mám zaľúbenie v mojich slabostiach. Pretože keď som slabý, vtedy som silný. Silný Božou silou, nie mojou. Môžem všetko v Tom, ktorý ma potešuje." Takže sila svätých nie je nič iné, ako samotná sila Božia, ktorá sa prejavuje v svätých a skrze svätých.

Posilňovaný svojou skúsenosťou, p. Maria-Eugenio naliehal: "Svätec je úbohým človekom, ktorý kráča s námahou opierajúc sa o Kristov kríž. Vie, že môže počítať jedine s Kristom. Svätec je žobrákom milosti a milosrdenstva. Stále viac presvedčený o svojej vlastnej neschopnosti a slabosti a preto stále viac bohatý Božím bohatstvom, stále viac silný Božou silou. Svätý nie je hrdinom, je čistým plodom Božieho milosrdenstva."

Sv. František z Assisi hovorieval: „Ja som iba jeden naničhodník." Všetci svätí mali túto istotu, že pred Bohom nie sú ničím a všetko očakávali len od Boha. Preto urobili veľké veci. Terézia to veľmi dobre pochopila a vycítila akú radosť má Boh, keď koná milosrdenstvo. Bola šťastná, že môže prispieť a zväčšovať Božie šťastie, pretože Boh nachádza svoju radosť, keď môže nezištne milovať.

Terézia poznala Boha a v Božom svetle sa učila poznávať aj sama seba. Tu sa dotýkame podstatného bodu jej duchovnej náuky. Ona často stretávala svojho Boha v temnote viery. Poznala Ho, pretože zostupovala do hĺbok živého Boha počas dlhých hodín modlitieb. Kontemplovala ho vďaka jednoduchému pohľadu viery, rozpoznávala ho v osobách, s ktorými žila. Rozoznávala Božiu prítomnosť v tisícich radostných či bolestných okolnostiach svojich dní. Vedela sa pozerať Bohu z tváre do tváre, do očí. Pozorovala ho s pohľadom prekypujúcim láskou. Preto Ho tak dobre poznala, preto Ho tak veľmi milovala. V Božom svetle spoznávala stále lepšie Boží charakter. Hádala Božie túžby, vnímala jeho vnuknutia, intuíciou spoznávala jeho preferencie a očakávania. Boh sa stal jej veľkým priateľom. S apoštolom sv. Pavlom mohla povedať: "My sme spoznali lásku, ktorú má Boh k nám a uverili sme v ňu. Boh je láska."

Poznanie Boha a bezhraničná dôvera v jeho milosrdenstvo. Pochopiť toto znamená pochopiť podstatu učenia sv. Terezky. Skutočne, cesta duchovného detstva ukazuje tieto dva póly: milosrdenstvo a dôveru. Výraz "duchovné detstvo" nepochádza od Terezky, bolo vymyslené neskôr. Odráža však veľmi dobre jej myšlienkový svet. Hovorievala: „Moja cesta je cestou dôvery a odovzdanosti. To, čo sa Pánovi v mojej duši páči je láska, ktorú mám k

mojim biedam a moja bezhraničná dôvera v jeho milosrdenstvo. Hľa, toto je moje tajomstvo."

Poznanie svojej biedy, radostné prijímanie svojej úbohosti, jej prázdne ruky neustále obrátené smerom k Bohu robili to, že Boh sa rútil do Teréziinej duše ako potok. Týmto spôsobom si zaslúžila vliatie Božieho milosrdenstva do jej srdca. Jej bieda sa stávala jej bohatstvom. Jednej spolusestre, ktorá si lamentovala nad svojou úbohosťou pred Bohom, Terézia povedala: "O to lepšie, že ste tak úbohá pred Bohom. Práve vďaka tomuto dostanete veľa od Boha." Duchovná bieda je podľa Terézie kapacita prijímať Boha. Priepasť úbohosti privoláva a priťahuje priepasť milosrdenstva. Ľudská slabosť sa môže stať ľudským materiálom, s ktorým Boh robí svojich svätých. Táto malá cesta, ako ju nazývala, v určitom zmysle zmenila kresťanskú spiritualitu. Znovu osvetlila dôležitosť ľudských hraníc, nakoľko rozpoznaných a prijímaných, milovaných a ponúknutých v pláne spásy. Všetko, čo sa ľudsky môže zdať negatívne, v skutočnosti sa môže premeniť na pozitívne, na milosť, ktorá je prostriedkom svätosti. Všetko sa môže stať odrazovým mostíkom na dosiahnutie Boha, na vrhnutie sa k Bohu. Často sa zastavujeme na falošných prekážkach, na prekážkach, ktoré sú skôr pomôcky. Zastavujeme sa uvažovaním o našich slabostiach, našich biedach, našej úbohosti, našej nedostatočnosti na ceste svätosti. Zatiaľ čo toto všetko je prostriedkom našej viery. Úbohosť, ktorá nás obklopuje, rany, ktoré nosíme, naše slabosti či nedostatočnosť čnosti. Toto všetko je nástroj. Naša viera si nejakým spôsobom musí poslúžiť týmto všetkým. Ak by neexistovala táto duchovná bieda, bolo by treba v určitom zmysle ju vytvoriť, aby sme sa mohli o ňu oprieť na ceste k Bohu. Daj nám poznať a pochopiť Pane, že naša slabosť je podmienkou víťazstva milosti v našom živote a v našom apoštoláte. Ten, kto mal to šťastie prežiť tento chválospev na slabosť, duchovnú biedu a ľudské hranice, ktoré priťahujú Božie milosrdenstvo, nikdy na to nezabudne. Tieto pravdy, prezentované týmto veľkým priateľom malej Terezky mi spôsobili veľkú radosť a svetlo. Bola to veľká milosť môjho života. Nikdy predtým som nepočula vyložiť s takou jasnosťou a presvedčivosťou dôležitosť toho, čo sa na prvý pohľad zdá záporné, ale čo sa môže v pohľade viery pretvoriť na mocné nástroje zjednotenia s Bohom. Táto pravda nám dáva krídla, nezdá sa Vám drahí priatelia?

Ešte jedna úvaha našej svätice sa mi hlboko vryla do duše. Nachádzajúc sa skoro na konci svojho života, Terézia veľmi trpela: duchovne aj telesne. Na ambulancii, blízo jej postele boli jej dve spolusestry: matka Agnesa a sestra Genovéna. Matka Agnesa povedala sestre Terézii: "Veľmi trpíte a nikdy si nesťažujete. Aká trpezlivosť, aká čnosť!“ Vtedy naša malá svätica pozbierala všetky zvyšné sily, ktoré jej ostávali a odvetila s úsmevom: "Nie. Stále sa so mnou mýlite. Nie som trpezlivá, nie som čnostná. Každý krát, keď som trpezlivá, je to Boh, ktorý mi ju dáva. Trpezlivosť je jeho, nie moja. On mi dáva vždy to, čo potrebujem. V každej chvíli mi dáva to, čo mi slúži. Nemám čnosť, nemám žiadne rezervy."

Nezdá sa Vám, že tieto zdôverenia sv. Terezky predstavujú jednu cestu svätosti, vhodnú pre všetkých v akomkoľvek prostredí a životnom stave? Urobila to, aby bol primát Božieho pôsobenia uznávaný, rešpektovaný a uprednostňovaný. Nie my sa robíme svätými s našimi čnosťami, ale je to Boh ktorý robí svätých svojou milosťou a milosrdenstvom. On premieňa ľudský materiál dôverou a odovzdanosťou do jeho rúk. Terézia je geniálnou učiteľkou duchovného života. Jedna z najväčších učiteľov duchovného života všetkých dôb.

Môžeme ju dať vedľa sv. Bernarda, sv. Tomáša Akvinského, sv. Františka Saleského, sv. Benedikta, sv. Terézie z Avily či sv. Jána z Kríža. Sv. Terézia od Dieťaťa Ježiša nám vedela predstaviť svätosť akoby na dosah ruky. Na jej realizácii si Božie milosrdenstvo a ľudská bieda podávajú ruky.

Pri príprave môjho príhovoru som sa inšpiroval najmä horeuvedenou prednáškou francúzskej novinárky Márie T. Huberovej počas sympózia o spiritualite sv. Terézie z Lisieux, ktoré sa konalo na špirituálnom Inštitúte Teresianum v Ríme vo februári 1996. Túto som preložil do slovenčiny už pred 19 rokmi a hlboko ma ovplyvnila.

Peter Mášik